

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **V. R.**, zastoupeného JUDr. Stanislavem Stunou, advokátem se sídlem Počernická 3225/2c, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2006, č. j. OAM-1294/VL-10-01-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 11. 2007, č. j. 63 Az 133/2006 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem dne 13. 11. 2007, č. j. 63 Az 133/2006 - 30, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 27. 11. 2006, č. j. OAM-1294/VL-10-01-2006 kterým byla zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že neshledal důvodné námitky týkající se procesních pochybení ve správním řízení s ohledem na jejich obecnost a stejně tak jako nedůvodnou posoudil námitku, že skutečnosti uváděné stěžovatelem měly být posouzeny jako podřaditelné pod ustanovení § 12 zákona o azylu. V této souvislosti poukázal na to, že stěžovatel přicestoval do České republiky naposledy dne 14. 11. 2004 na základě

čtrnáctidenního turistického víza a po ukončení jeho platnosti se na jejím území zdržoval nelegálně a teprve poté, kdy mu bylo v roce 2006 uděleno správní vyhoštění požádal o azyl.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že krajský soud pouze opakoval zjištění a argumenty podané ministerstvem. Za hlavní důvod zamítnutí žaloby totiž krajský soud považoval to, co uvedlo ministerstvo ve vyjádření k žalobě, a sice, že stěžovatel přicestoval dne 14. 11. 2004 na základě čtrnáctidenního turistického víza a po ukončení jeho platnosti pobýval v České republice nelegálně, za což mu bylo dne 9. 11. 2006 uloženo správní vyhoštění. Stěžovatel je přesvědčen, že se krajský soud nezabýval jednotlivými body uvedenými stěžovatelem v jeho žalobě. Ministerstvo ani soud se nezabývaly dostatečně tím, že stěžovatel byl v zemi původu pronásledován a přímo ohrožován na životě, aniž by byl příslušnými orgány v zemi původu proti tomuto ohrožení chráněn. Dále namítal, že mu krajský soud neumožnil přednést před soudem své stanovisko. Stěžovatel žije v současné době v Praze a protože byl předvolán na jednání soudu do Ostravy na osmou hodinu ranní, neměl dostatek finančních prostředků, aby platil cestovní výdaje pro sebe i právního zástupce z Prahy do Ostravy. Stěžovatel poukázal na to, že se řádně a včas písemně, nikoliv pouze telefonicky, jak krajský soud nepravdivě uvádí, omluvil a požádal o uskutečnění svého výslechu formou dožádání příslušného soudu v Praze. Stěžovatel tak byl zkrácen na svých právech, když mu soud neumožnil podat své stanovisko osobně v průběhu řízení. Na základě těchto důvodů navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno po nabytí účinnosti zákona č. 350/2005 Sb. (tj. po 13. 10. 2005), zabýval se proto Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy přijatelná. Nejvyšší správní soud se vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, případně ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57 (první z uvedených publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS, obě dostupná též na www.nssoud.cz), v nichž dospěl k závěru, že o kasační stížnost přijatelnou se může jednat mimo jiné tehdy, pokud se kasační stížnost dotýká právních otázek, které dosud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

V projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť část stěžovatelem uplatněných důvodů v kasační stížnosti (otázka zákonnosti soudního řízení, při němž se stěžovatel nezúčastnil ústního jednání, přičemž se omluvil den před nařízeným jednáním nedostatkem finančních prostředků na cestu) nebyla dosud řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil

stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud vyzval stěžovatele, aby se vyjádřil k možnosti rozhodnout ve věci bez nařízení jednání. Na tuto výzvu reagoval stěžovatel sdělením, že žádá o nařízení ústního jednání. Krajský soud nařídil jednání na 13. 11. 2007 v 8:00 hodin. Předvolání k jednání převzal stěžovatel dne 1. 11. 2007. Podle úředního záznamu ve spise sdělil dne 12. 11. 2007 právní zástupce stěžovatele telefonicky soudu, že se stěžovatel k nařízenému jednání nedostaví z důvodu nedostatku finančních prostředků na cestu. Ve spise se rovněž nachází elektronické podání bez elektronického podpisu ze dne 12. 11. 2007 z 15:14 hodin obsahující totožnou omluvu „strany žalující“. V protokolu o jednání konaném dne 13. 11. 2007 je konstatováno, že se nedostavil stěžovatel ani jeho právní zástupce a poté byl přečten úřední záznam ze dne 12. 11. 2003 a vyhlášeno usnesení, že bude jednáno v nepřítomnosti stěžovatele a jeho právního zástupce. Dne 15. 11. 2007 byla krajskému soudu doručena písemná omluva stěžovatele z jednání nařízeného na 13. 11. 2007 spolu s návrhem na provedení výslechu stěžovatele dožádaným soudem.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou stížní námitku, že se krajský soud nezabýval jednotlivými body uvedenými stěžovatelem v jeho žalobě a pouze opakoval argumenty ministerstva. Stěžovatel v žalobě uvedl, že skutečnostmi jím uváděné lze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud na toto tvrzení reagoval a konstatoval, že obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu a poukázal na to, že stěžovatel sám při sepisu žádosti o udělení mezinárodní ochrany za účasti tlumočníka uvedl, že o udělení mezinárodní ochrany žádá proto, že mu bylo uděleno správní vyhoštění. Vhledem k tomu, že podle ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s soud při přezkoumávání vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, nelze důvodně vytýkat shodnou právní argumentaci, byla-li krajským soudem shledáno, že je v souladu se zákonem.

Ani další stěžovatelova námitka, že byl zkrácen na svých právech, neboť mu soud neumožnil podat své stanovisko osobně v průběhu řízení, není důvodná.

Nejvyšší správní soud již vyslovil v rozsudku ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 - 96, publikovaném pod č. 558/2005 Sb. NSS, že právo na projednání věci před soudem, čítaje v to i právo na osobní účast na jednání soudu a právo při tomto jednání tvrdit skutečnosti, navrhovat důkazy a předkládat právní argumenty, je jedním ze základních pilířů práva na spravedlivý proces a jako takové je zakotveno na ústavní úrovni jak v právu vnitrostátním, tak v mezinárodních úmluvách o lidských právech. Účastníku řízení tedy musí být rovněž v soudním řízení správním poskytnuta možnost, aby se jednání před krajským soudem zúčastnil, uvedené právo však na druhou stranu nelze vykládat tak, že by krajský soud nemohl v žádném případě v nepřítomnosti účastníka řízení jednat a rozhodnout.

Podle § 49 odst. 1 s. ř. s. k projednání věci samé nařídí předseda senátu jednání a předvolá k němu účastníky tak, aby měli k přípravě alespoň deset pracovních dnů. Podle odst. 3 citovaného ustanovení neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení jednání podle § 50 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení pak může být jednání odročeno z důležitých důvodů. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 29. 9. 2004, č. j. 5 Ads 63/2003 - 35, publikovaný pod č. 445/2005 Sb. NSS, již citovaný rozsudek č. 558/2005 Sb. NSS) přitom vyplývá, že pokud předvolaný účastník svou neúčast na jednání v dostatečném předstihu řádně omluví a důvody této omluvy také osvědčí, je dán důležitý důvod pro odročení jednání dle § 50 s. ř. s. a krajský soud je povinen jednání odročit.

V daném případě nebyl dán důležitý důvod pro odročení jednání, neboť stěžovatel svou neúčast neomluvil v dostatečném předstihu, ani svá tvrzení nedoložil. Stěžovatel se omluvil až den před nařízeným jednáním, přičemž skutečnost, že nebude mít dostatek finančních prostředků musel vědět již dříve Jedná se o částku v řádu několika set Kč, kterou by vydal na nejlevnější způsob dopravy z Prahy do Ostravy, nanejvýš pak o částku ještě o několik set korun vyšší, kterou by případně vynaložil, pokud by do Ostravy z nařízení jednání v 8.00 hod. přijel již o den dříve, na ubytování. V každém případě již v okamžiku doručení předvolání muselo být stěžovateli zřejmé (asi 14 dnů před jednáním), že nebude mít dostatek finančních prostředků na cestu na jednání soudu a adekvátně tomu měl také neprodleně reagovat. Účastník řízení, jenž má skutečnou a naléhavou potřebu mezinárodní ochrany a opravdu usiluje o její poskytnutí, by nejednal takto neodpovědně a omluvu z důvodu nedostatku finančních prostředků by doručil krajskému soudu již po jeho předvolání, vyjma případů, že by šlo o osobu neschopnou řešit základní otázky běžného života, kterou však stěžovatel zjevně není. Nejvyšší správní soud tak tuto omluvu nepovažuje vzhledem k uvedeným okolnostem za včasnou. Jednání stěžovatele naopak vykazuje znaky účelovosti a snahy o prodlužování soudního řízení. Stěžovatel ostatně své tvrzení, že nemá dostatek finančních prostředků na cestu, žádným způsobem nedoložil.

Krajský soud tak nepochybil, pokud dospěl k závěru, že není dán důležitý důvod ve smyslu § 50 s. ř. s. pro odročení jednání a že může jednat i v nepřítomnosti stěžovatele.

Nejvyšší správní soud tak má zato, že krajský soud postupoval v daném případě v souladu s § 49 a 50 s. ř. s., jestliže nevyhověl žádosti stěžovatele o odročení jednání či dožádání výslechu stěžovatele a rozhodl ve věci v nepřítomnosti stěžovatele i jeho právního zástupce.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodoval, protože kasační stížnosti je přiznán odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. června 2008

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu